

RECENZII

Salonul de carte românească, editia a VII-a, Iași

Lazăr Lorița; Lazăr Corneliu. *Ceaslovul cu zîmbete. Pentru școlari, școlărițe și învățătorii lor.* Iași, Ed. Spiru Haret, 1997. 128 p., ISBN 973-9259-18-9

Recenzie de Radu TĂTĂRUCĂ

Nu demult îmi sosea pe masă un volum, cu dedicație, de la bunii prieteni (și colegi, în deceniul trecut) care-mi sunt Corneliu și Lorița Lazăr, învățători la Gura Bohotinului.

Mai întâi, coperta, gri marmorean, mi-a părut nefirească, mai potrivită unei cărți de niscaiva matematici, decât uneia pentru țânci dar am admis îndată că astfel va rezista sporit cromaticii îndoielnice a degetelor de cretă, cerneală, dude și struguri ce o vor îndesa în geantă ori în raft.

Cunoscîndu-le autorilor harul de dascăli, spiritul iute și rafinat, aplecarea spre vers și penel, am deschis-o ca pe-o veste, cu bucuria cu care altădată le deschideam ușa. La început, n-am văzut mare lucru, căci între ochi și pagini Moș Aminte prinse a-mi vrăji icoanele unor tinereți, a mea, a lor, a altor prieteni, vârste ce au curs în lunca Prutului, au trecut de la verde la chihlimbărie în viile, livezile de la Bohotin, Isaia și Gorban, au hălăduit pe coclaurile anticelor Arsura sau Cozia. Și nu mi-am amintit mai nimic din sumbrele cancelării patronate amenințător de ducă-se pe pustii - condică, spaima navetiștilor.

Cu gândul cînd atunci, cînd aici, am început să pricep ce citesc în sincopata alergare a rîndurilor și a liniilor unei grafici inspirate și sigure. Aveam înaintea-mi un mozaic în forma unui alfabet dezvoltat în fabule, satire, snoave, ghicitori, răvașe, jocuri de cuvinte și jocuri logice, caricaturi, dar atins și de rezonanțe sobre, nume de martiri și voievozi, citind undeva chiar și o rugă de 1 Decembrie.

Neastîmpărat tematic, ceaslovul nu stă mult "în clasă"; iese pe stradă, pe câmp, la baltă, în pădure, în grădină, intră în bucătărie, în social și în politic, într-o zbenguială nelaîndemîna coregrafiei stereotipe din abecedarele "fără zîmbete", în care numai Ana are mere (Ce publicitate profitabilă i-ați fi făcut domnului Copos într-un eventual catren

RECENZII

Ana are televizoare etc.!). Există și o parte "rea" a cărții în care autorii explorează în sordidul existenței: umilința, neputința celor mărunți, grija zilei de mâine, puterea disprețuitoare, prostia și ignoranța.

Dar să și ilustrăm. Întregul e structurat alfabetic, cu inspirate descrieri inițiale, în catrene, ale fiecărei litere, cărora le urmează varii producții literare cu ilustrații care explică, interoghează, dau povață: o sorbitură dintr-o "Ciorbă literară": *Cine știe carte are/ Patru ochi, dar câteodată/ Se întâmplă să încerce/ Cineva ca să îi scoată*. Eterna corupție: *Camerele reunite/ De trei zile tot dezbat/ Legea despre "a luat"/ Cu aluzii la clătite*. (Corneliu, mai ții minte poezia de prin '80: *Unii au crezut că Republica este o plăcintă...*). Sau despre tentațiile unui drum, dacă nu al mătășii dar - știu și copiii - măcar al dessous-urilor: *Pe acoperiș, la moară/ Stau de vorbă-un cuc și-o cioară:/ Greu mi-ar fi (croncăne cioara) De n-ar fi aicea moara./ Lanurile-s tot mai seci./ Iernile vin tot mai reci.../ Tu ce faci? Te mai descurci/ În afaceri pe la turci?/.../ Morala (unei imprudențe): Chiar în următoarea vară,/ Ciufulită-aceeași cioară/ Stă-ntr-o scorbură de nuc./ Îngrijind un pui de cuc*. Cât despre capra, ori mai precis, creanga vecinului: *Sus în stejar./ Un oarecare/ Își taie creanga de sub picioare./ De ce o tai?/ (îi strigă unul.)/ Fiindcă a stat/ Pe ea vecinul...!/ Ai să-ți rupi gîțul!/ Nici-o belea.../ Să văd, vecinul/ Unde-o mai sta...!* Un nai aluziv precede o "Devalorizare...": *Am un leu/ Și vreau să-l "beu"!/ (Zice la bar/ Un țințar)/ Moneda-i valabilă? La ...apă potabilă...! Într-o caricatură electorală, VOT de pe buletin e ceea ce a imprimat ștampila pe care scrie TOV. Și o agrară: Cum "bag seama", și la toamnă/ Recolta va fi precară.../ Iar ecoul din pădure/ Dă răspunsul: "ară, ară"!*

La sfârșitul lecturii, impresia e că tabloul se încheagă într-o panoramă în mic a lumii mari văzută dinspre Bohotin. Cred că autorii nu au intenționat un manual alternativ; sper însă să persevereze în a le oferi școlărilor și dascălilor acestora din harul și priceperea lor.